

Protokół

obrad sejmowych z dnia 27. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte drugie.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworn Possinger.

Posłów obecnych na początku 116, w ciągu posiedzenia 128.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 26. Marca odczytano i przyjęto.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2.440. do liczby 2.468 włącznie. Z tych 9 odesłano do Wydziału krajowego, a jedną do komisji katastralnej.

Poseł Boczkowski podaje w imieniu komisji petycyjnej do wiadomości Izby, że petycję nauczycieli szkół trywialnych okręgu stryjskiego do liczby 2.468. odstąpiono komisji edukacyjnej.

Poseł x. Stempek zdaje sprawę ze skrutynium na trzech członków komisji do konkurencji kościelnej. Głosujących było 75, absolutna większość 38. — Otrzymali większość absolutną posłowie: hr. Badeni głosów 70, x. Rnczka 70 i x. Guszalewicz 49.

Z porządku dziennego następuje dalszy ciąg obrad nad sprawozdaniem komisji administracyjnej, o wnioskach odnoszących się do stosunku kolej żelaznych galicyjskich do kraju. Sprawozdawca poseł Henryk hr. Wodzicki.

Punkt pierwszy wniosku komisji przyjęty już był na posiedzeniu z dnia 24. Marca 1866. tej osnowy:

1. „Aby dodatki do podatków przez przedsiębiorstwo kolei żelaznej Karola Ludwika na korzyść funduszu krajowego galicyjskiego i funduszy indemnizacyjnych opłacane były, a to w kwocie procentowej, na Arcyksięstwo Dolnej Austrii na rok 1865. przypadającej.“

Następuje głosowanie nad dalszemi punktami wniosku, a mianowicie:

2. „Aby dodatki do podatków przez przedsiębiorstwo kolei żelaznej Iwowsko-czerniowieckiej od chwili, gdy ten obowiązek dla niej zajdzie, na korzyść funduszu krajowego galicyjskiego i funduszy indemnizacyjnych opłacane były, a to w kwocie procentowej, przypadającej na Arcyksięstwo Dolnej Austrii na rok 1865.“

Punkt ten przyjęto.

3. „Aby przedsiębiorstwa kolej żelaznych galicyjskich dodatki gminne do podatków tylko na korzyść miast Lwowa i Krakowa płacić były obowiązane; i gdyby we Lwowie lub Krakowie, lub w obu tych miastach dodatki gminne do podatków dochodowego i zarobkowego wprowadzone zostały, dodatki te dla Lwowa lub Krakowa, lub dla obu tych miast razem wzięte, przez przedsiębiorstwa kolej żelaznych płacić się mające, kwoty procentowej dla miasta Wiednia w roku 1865. opłacanej w żadnym razie nie przenosiły.“

Punkt ten przyjęto.

4. „Aby powyższy sposób opłacania dodatków do podatków tak długo zachowanym był, dopóki nie nastąpi pożądana ogólna ustawa, regulująca opłatę dodatków do podatków od przedsiębiorstw przemysłowych i od przedsiębiorstw kolej żelaznych na korzyść poszczególnych krajów i gmin, w których te przedsiębiorstwa się znajdują i przez które koleje żelazne przechodzą.“

I ten punkt przyjęto.

Poczem przyjęto przy trzecim czytaniu cały powyższy wniosek komisji.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach pokrycia i potrzeb funduszu krajowego, funduszków indemnizacyjnych, tudzież funduszu domestykalnego na rok administracyjny 1866.

Sprawozdawcą jest poseł Zyblikiewicz.

Podczas ogólnej rozprawy przedkłada poseł Starowiejski następujące dwa wnioski:

1. „Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydział krajowy przedłoży na najbliższej sesji sejmowej po dokładnem rozpoznaniu stosunków krajowych projekt, do jakich podatków niestałych i w jakiej wysokości mogą być dla pokrycia wydatków krajowych nałożone dodatki do tychże podatków, a o ileby cyfra wydatków krajowych przez dodatki do podatków niestałych nie mogła być pokrytą, przedłoży Wydział krajowy dalszy projekt względem rozkładu pozostającej jeszcze do pokrycia sumy wydatków krajowych na te przedmioty, od których się opłacają stałe podatki z tem zastrzeżeniem, ażeby na podstawie do rozkładu nie były wzięte podatki gruntowy, domowo-czynszowy i dochodowy, ale samże dochód, od którego powyższe podatki się opłacają. Dodatki do podatków zarobkowego i klasyczno-domowego mają być nakładane według dotychczasowego używania.“

2. „Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Jedna trzecia część podatków gruntowych uwalnia się od dodatków do podatków na indemnizację i na inne cele krajowe, a cyfra wydatków, która tym sposobem zostaje niepokrytą, przedkłada się na resztującą cyfrę podatków gruntowych i na podatki domowy, zarobkowy i dochodowy.

Wydział krajowy obliczy na powyższej zasadzie cyfrę dodatków do podatków stałych na wydatki krajowe, i tę cyfrę poda do wiadomości i potwierdzenia Wysokiemu Sejmowi na jednym z najbliższych posiedzeń.“

Poseł Gniewosz stawia do rozprawy szczegółowej wniosek następujący:

„Wyjątkowo na rok administracyjny 1866. Wydział krajowy mocen jest przenosić oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryki innej.“

Komisarz rządowy broni sposobu układania przez Rząd budżetu od zarzutów w sprawozdaniu uczynionych.

Wnioski posła Starowiejskiego, jako wnioski nie mające bezpośredniego związku ze sprawozdaniem komisji budżetowej, odłożono na koniec rozprawy a przystąpiono do rozpraw szczegółowych.

Wniosek komisji:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Uchwały nad preliminarzami funduszu krajowego, tudzież funduszków indemnizacyjnych zapaść mające, nie mają w niczem przesądzać prawom, jakie kraj mieć może do majątku lub dochodów, preliminarzami nie objętych.

Uchwały te nie mogą także być poczytane za tytuły prawne jakichkolwiek stałych zobowiązań kraju, jeżeliby wydatki uchwalic się mające nie polegały na zadnych innych podstawach prawnych.“

został przyjęty.

Wniosek komisji:

„Wysoka Izba zechce uchwalić, iż suma 9.922 złr. ma być w rubryce pokrycia na budżecie zamieszczona“

został także przyjęty.

Po posle Zyblikiewiczzu zdaje sprawę z oddziału „kosztów Reprezentacji krajn. A) Sejm krajowy“ — poseł hr. Russocki.

Tytuł: „A) Sejm krajowy“ został przyjęty.

Tytuł: „B) Wydział krajowy“ przyjęto także według wniosku komisji.

„II. Koszta zarządu.“ Przy tym tytule zdaje sprawozdawca sprawę z podań Jana Pawulskiego, archiwisty Wydziału krajowego, proszącego o wymiar płacy emerytalnej, przenoszącej należytość normalną.

Poseł Koczyński wnosi, aby p. Pawulskiemu 250 złr. dodać do emerytury.

Prócz tego zdawał sprawę referent z podań Genowefy Bojarskiej, wdowy po ś. p. Janie Bojarskim, sekretarzu byłego Wydziału stanowego, proszącej o udzielenie wsparcia rocznego dla czterech córek: Waleryi, Józefy, Gabryeli i Adolfiny, — tudzież Anastazyi Leonowiczowej, wdowy po ś. p. Pa-

wle Leonowiczu, oddzielnym Wydziału krajowego, proszącej o podwyższenie pensji wdowej; — wreszcie z podania Ludwika Franciszki dwojga imion Rzepińskiej, sieroty po ś. p. Janie Rzepińskim, proszącej o udzielenie wsparcia rocznego z funduszu krajowego.

Wniosek posła Koczyńskiego co do dodatku dla Pawulskiego w kwocie 250 złr. został przyjęty; również przyjęto wniosek komisji co do wsparcia rocznego z funduszu krajowego dla Ludwika Franciszki Rzepińskiej.

Co do podań Genowefy Bojarskiej i Anastazy Leonowiczowej komisja wniosła przejście do porządku dziennego.

Poseł Boczkowski wnosi, aby dla dwu drugich córek Genowefy Bojarskiej: Gabryeli i Adolfiny, udzielić wsparcia po 50 złr. m. k., tak jak je pobierają dwie starsze córki, czyli dla dwu 105 złr. w. a.

Po imiennem głosowaniu wniosek posła Boczkowskiego został przyjęty większością głosów (58. głosów za, — 56. przeciw wnioskowi).

Tenże poseł wnosi także, aby Leonowiczowej podnieść pensję do 200 złr.

Wniosek posła Boczkowskiego został przyjęty.

Poseł Pietruski wnosi, aby dodatki dla panien Bojarskich i Leonowiczowej liczono od 1. Stycznia. Wniosek ten upadł, zatem dodatek liczony będzie od dnia uchwały.

Cały dział II. z wymienionymi powyżej dodatkami został przyjęty.

„III. Koszta leczenia chorych ubogich: 211.600 złr.“; sprawozdawca poseł Zyblikiewicz.

Wnioski komisji: „Wysoka Izba raczy sumę 211.600 złr. stosownie do projektu rządowego na budżecie zamieścić.“

Komisarz rządowy oświadcza, że niepodobna było w preliminarzu przytoczyć szczegółowych cyfr każdego szpitalu, bo tylko lwowski i krakowski szpitale przedkładają szczegółowe preliminarze.

Wniosek komisji został przyjęty.

„IV. Koszta szczepienia ospy: 18.126 złr.“ (w sprawozdaniu jest w napisie myłka druku 28.126 złr., którą sprawozdawca prostuje).

Dział ten przyjęty podług projektu komisji.

„V. Wydatki sanitarne: 9.000 złr.“ Dział ten przyjęty podług projektu komisji.

„VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynnych.“ Referent poseł Kozłowski.

Z działu tego przyjęto tytuł „a) stypendya“ punkt 1. i 2. podług projektu komisji i z zaleconym przez nią warunkiem.

Z tytułu „O stypendyach dla szkoły Dublańskiej“ zdaje sprawę poseł Ludwik Skrzyński. — Wniosek sprawozdania komisji budżetowej, co do petycji komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic. o nadanie dziesięciu stypendyów dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach z funduszy krajowych, brzmi jak następuje:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach ustanawia się dziesięć stypendyów po 100 złr. w. a. rocznie, począwszy od r. 1866., a to na tak długo, dopóki przez Sejm dotacya ta zniesioną lub zmienioną nie będzie.

2. Prawo rozdawnictwa tych stypendyów przysłużyć będzie Wydziałowi krajowemu na przedstawienie komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galicyjskiego.“

Poseł Demkow wnosi, aby odmazać z pozycyi szkół dublańskiej i czernichowskiej i z rubryki stypendyów dla szkoły dublańskiej niektóre kwoty, a zato 3.000 złr. wyznaczyć na teatr ruski, a mianowicie co do 3. aby dziesięć stypendyów zmniejszył na siedm stypendyów, a tym sposobem obrócić 300 złr. na teatr ruski.

Pierwsza część wniosku posła Demkowa upadła, a utrzymał się wniosek komisji pod 3. zawarty.

Potem odczytano pierwszy z wniosków posła Starowiejskiego, który uważa go za samoistny i wnosi, aby Izba odesłała go do Wydziału krajowego.

Wniosek ten przyjęto.

Drugi swój wniosek cofnął poseł Starowiejski.

Odczytano dalej wniosek posła Adama hr. Potockiego, złożony do łaski marszałkowskiej:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wyrobienie projektu do ustawy o wykupno propinacy, własność prywatnych stanowiącej, i przedłożenie takowego projektu na przyszłej kadencji sejmowej.“

Wniosek ten podpisany przez dostateczną liczbę posłów. Wnioskodawca wnosi, aby wniosek ten odesłano do Wydziału krajowego, na co się Izba zgodziła.

Komisarz rządu odpowiada na interpelację posła Hubickiego i współpodpisanych o postępowania władzy obwodowej złoczowskiej w sprawach serwitutowych, — tudzież na interpelację posła Borysikiewicza w sprawie włościan Szydłowca, odrabiających pańszczyznę na gruntach za kordonem położonych.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2¹/₄.

Następne posiedzenie o godzinie 6tej wieczorem. Na porządku dziennym obrady nad projektem potycy do Jego C. K. Mości o ustanowienie Kanclerza.

L. Sapieha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycji do dnia 27. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2440. Ochocki Kalixt, właściciel dóbr Białobóznica, przez posła Geringera, o wstrzymanie exekucyi za zaległe podatki.
2441. Romańska Jadwiga, przez posła Boczkowskiego, ponownie o zapomogę.
2442. Mieszkańce miasta Dubiecka, przez posła x. Stempka, ponownie o pożyczkę.
2443. Ciepanowski Cyprian, naczelnik fabryki żelaznej w Mizuniu, przez posła Boczkowskiego, przedkłada projekt co do pokrywania dachów matami ogniotrwałemi.
2444. Gmina Darachów, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
2445. Gminy Zahutyn, Trepcza, Stróże, Prusiek, Zabłoćce, Czerteż i Olchowce, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zniesienie lub wykupno mesznego i skopczyzny.
2446. Gmina Sznyrów, przez posła Hubickiego, użala się na plebana obrządku gr. kat. x. Orłowskiego i prosi o przeniesienie go.
2447. Gmina Maków, przez posła Zdunia, o zniesienie mesznego i uwolnienie od konkurencyi do gościńca susko-wadowickiego.
2448. Gmina Podolsze, przez posła Zdunia, o prawo do propinacyi i rybołówstwa za wynagrodzeniem.
2449. X. Kluczycki, pleban z Pantalowie, przez posła Dziewońskiego, u używanie języka polskiego w c. k. urzędach.
2450. Gmina Michalczowa, przez posła Trzecieckiego, przeciw wysokiemu oszacowaniu katastralnemu.
2451. Gmina Nizborg nowy, przez posła Borysikiewicza, uskarża się na zabranie jej gruntów przez Skarb.
2452. Gmina miasta Nowy Targ, przez posła x. Antalkiewicza, o zabronienie żydom nabywania realności miejskich.
2453. Czernecki Maxymilian, właściciel gruntów w Terszowie, przez posła Smolkę, o zapomogę zwrotną.
2454. Perewiznyk Stefau, z Wierczan, przez posła Smolkę, o zapomogę i o wstawienie się do sądu w sprawie zagrabionego mu wozu i płótna.
2455. Gminy Słobndka, Wierczany i Podhorce, przez posła Smolkę, o zapłatę za robociznę przy gościńcu zurawińskim — i o uwolnienie ich od bezpłatnych robót drogowych.
2456. Lorentski Jacek, były sędzia trybunału krakowskiego, przez posła Zyblikiewicza, o podwyższenie pensyi emerytalnej.
2457. Pełnomocnicy gminy Ujście solne, przez posła Zdunia, o zniesienie tamtejszego urzędu kameralnego i wydziału miejskiego.
2458. Włościanie ze wsi Sławna, przez posła x. Fortnę, o pożyczkę.
2459. Koloniści z gminy Reichan, przez posła Janowskiego, o pożyczkę.
2460. Kreutzer Fryderyk, właściciel gruntu z Reichan, przez posła Janowskiego, o pożyczkę.
2461. Rada miejska miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, o zachowanie miastu przywilejów niedozwalających izraelitom ani mieszkać, ani realności posiadać w dzielnicach chrześcijańskich.
2462. Rada miejska miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, aby izraelitom nie było wolno trzymać sług wyznania chrześcijańskiego.
2463. Gmina Paclaw, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego.
2464. Gmina Paclaw, przez posła Rusieckiego, uskarża się na dwór tamtejszy.
2465. Pełnomocnicy gminy Nowosiółki, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego.
2466. Gmina Liskowate, przez posła Rusieckiego, uskarża się na wydzielenie jej za małej ilości lasu.
2467. Gmina Hanków, przez posła Kowbasiuka, o zakonkomitowanie podania do Namiestnictwa w sprawie służebnictw.
2468. Nauczyciele szkół ludowych, przez posła x. Ruczkę, o podwyższenie dotacyi i wypłacanie ich płacy z funduszu publicznego.

Z tych liczby: 2.440, 2.441, 2.442, 2.444, 2.453, 2.454, 2.458, 2.459, 2.460, odsełają się do Wydziału krajowego;

liczba zaś: 2.450 odseła się do komisji katastralnej.

